

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Οι 7 άξονες πολιτικής καθώς και οι ειδικοί στόχοι του Κυπριακού Σχεδίου αναφέρονται πιο κάτω μαζί με τις εισηγήσεις του ΚΕΒΕ (με μπλε χρώμα για ευκολία αναφοράς) για κάθε άξονα πολιτικής και κάθε ειδικό στόχο. Λαμβάνουν δε υπόψη την υλοποίηση των ανά χώρα συστάσεων της ΕΕ και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίζονται στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σε σχέση με την Κύπρο. Δίνεται δε έμφαση σε εκείνες που σχετίζονται με την πράσινη και τη ψηφιακή μετάβαση ως επίσης και τις μεταρρυθμίσεις, την απασχόληση, τη διαφοροποίηση, αναβάθμιση και ανθεκτικότητα της οικονομίας.

Άξονας Πολιτικής 1: Δημόσια υγεία, πολιτική προστασία και διδάγματα από την πανδημία

- 1.1 Βελτίωση της ανθεκτικότητας, της ετοιμότητας και της ευελιξίας του δημόσιου συστήματος υγείας ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στην εμφάνιση μεγάλων υγειονομικών κρίσεων.
  - Ενίσχυση των μονάδων εντατικής θεραπείας και του σχετικού αριθμού κλινών
  - Διασφάλιση της επάρκειας των αναγκαίων ιατρικών/προστατευτικών αναλωσίμων, προμηθειών και μέσων περιλαμβανομένων των τεστ για τον κορωνοϊό και ενδεχόμενων εμβολίων

- 1.2 Βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών του συστήματος υγείας
  - Ενθάρρυνση δράσεων έρευνας στον τομέα της υγείας
  - Βελτίωση του ΓΕΣΥ και διασφάλιση της βιωσιμότητας του
  - Αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων
  - Διαπίστευση νοσηλευτηρίων
  - Ρύθμιση της λειτουργίας των Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης διασφαλίζοντας την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών
  - Εκπαίδευση και βελτίωση γνώσεων του σχετικού ανθρώπινου δυναμικού
  - Ετοιμασία/αναβάθμιση των σχετικών πρωτοκόλλων
  - Χρήση τεχνολογικών/ηλεκτρονικών εφαρμογών και ανάπτυξη/βελτίωση πληροφοριακών συστημάτων

Άξονας Πολιτικής 2: Αγορά εργασίας, κοινωνική πολιτική, εκπαίδευση και ανθρώπινο κεφάλαιο

2.1 Μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος

- Αυτό αποτελεί αδήριτη ανάγκη
- Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να αναβαθμιστεί και να καταστεί πιο ευέλικτο για να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- Πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη εμπλοκή των οργανώσεων των επιχειρήσεων
- Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης
- Μεγαλύτερη έμφαση στις ψηφιακές δεξιότητες, δεξιότητες STEM και επικοινωνίας
- Εισαγωγή/ενίσχυση της επιχειρηματικότητας (περιλαμβανομένης της ψηφιακής) στην εκπαίδευση
- Μέτρα αναβάθμισης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και ενίσχυσης της ελκυστικότητας της
- Μέτρα ενθάρρυνσης της διά βίου μάθησης
- Προγράμματα αναβάθμισης και επαναπροσδιορισμού των γνώσεων (upskilling and reskilling) του ανθρώπινου δυναμικού
- Περαιτέρω προώθηση των προτύπων επαγγελματικών προσόντων
- Εισαγωγή μηχανισμού επικύρωσης μη τυπικής και άτυπης μάθησης
- Ενίσχυση και αναβάθμιση των συστημάτων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της χρήσης ΤΠΕ στην εκπαίδευση
- Μέτρα ανάπτυξης και βελτίωσης του διδακτικού προσωπικού

2.2 Ενίσχυση της αγοράς εργασίας και των κοινωνικών υπηρεσιών

- Συνέχιση των σχεδίων στήριξης της απασχόλησης με στοχευμένο και αποτελεσματικό τρόπο
- Να επαναφερθούν τα προγράμματα μερικής αναστολής εργασιών όπου επιχορηγούνται οι μισθοί των εργαζομένων, με δίμηνες ή τρίμηνες αξιολογήσεις.
- Ειδικά για την ξενοδοχειακή βιομηχανία τα σχέδια μερικής και/ ή ολικής αναστολής να επεκταθούν και κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου με την δυνατότητα απασχόλησης του προσωπικού ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης χωρίς τους περιορισμούς που ίσχυαν μέχρι σήμερα
- Να εξεταστεί το ενδεχόμενο η επιδότηση της εργασίας λόγω της πανδημίας να βασίζεται στην κερδοφορία αντί στον κύκλο εργασιών
- Ενθάρρυνση της εισαγωγής ευέλικτων μορφών απασχόλησης
- Αναβάθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και αύξηση της αποτελεσματικότητας της
- Στήριξη της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης
- Ενθάρρυνση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Ενδυνάμωση της ικανότητας των οργανώσεων των επιχειρήσεων να παρέχουν πληροφόρηση, συμβουλές και στήριξη σε σχέση με τα θέματα αυτά στις ΜμΕ.
- Αντιμετώπιση του προβλήματος της νεανικής και μακροχρόνιας ανεργίας με σχέδια όπως αυτά που εισάγονται από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (κατάρτισης, απόκτησης εργασιακής πείρας, τοποθέτησης σε επιχειρήσεις κλπ)
- Σχέδια ένταξης ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας

- Ενεργοποίηση των ικανών και πρόθυμων ληπτών δημοσίου βοηθήματος (ΕΕΕ) στην αγορά εργασίας
  - Διευκόλυνση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας παιδιών
  - Κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση ατόμων με αναπηρία
- 2.3 Ενίσχυση των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας για τη στήριξη των ηλικιωμένων και των ευάλωτων ομάδων
- Νοούμενου ότι γίνεται με σωστό και στοχευμένο τρόπο
  - Αναβάθμιση και ανασχεδιασμός υφιστάμενων δομών και συστημάτων
  - Η ενθάρρυνση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας θα συμβάλει στην κατεύθυνση αυτή

Άξονας Πολιτικής 3: Νέο μοντέλο ανάπτυξης και οικονομική διαφοροποίηση

- 3.1 Μείωση της εξάρτησης από περιορισμένους και ευάλωτους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και ενίσχυση της αυτάρκειας σε κρίσιμους τομείς
- Συμφωνούμε απόλυτα
  - Ο τουρισμός και ιδιαίτερα η εξάρτηση από συγκεκριμένες αγορές αποτελεί τρανό παράδειγμα
  - Πρέπει να προωθηθεί και στηριχθεί έμπρακτα η πράσινη και γαλάζια οικονομία όπως επίσης και η ψηφιακή οικονομία
  - Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της χώρας μας αποτελεί αδήριτη ανάγκη και θα πρέπει να προωθηθεί τάχιστα από το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής
  - Αναντίλεκτα πρέπει επίσης να στηριχθεί έμπρακτα η βιομηχανία και ιδιαίτερα η παραγωγή προϊόντων ψηλής προστιθέμενης αξίας ως επίσης και η παραγωγή τεχνολογικά αναβαθμισμένων και καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών
  - Πιστή εφαρμογή της Εθνικής Βιομηχανικής Στρατηγικής 2019-2030
  - Άλλοι τομείς είναι η εκπαίδευση, ο πρωτογενής τομέας, η έρευνα και καινοτομία, ο οπτικοακουστικός τομέας
  - Επίσης οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
  - Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην ενθάρρυνση της δημιουργίας νεοφυών επιχειρήσεων και την έμπρακτη στήριξη τουλάχιστον των υποσχόμενων νέων επιχειρήσεων που έχουν αυξημένες προοπτικές επιτυχίας
- 3.2 Ενίσχυση της βιωσιμότητας και της προστιθέμενης αξίας του τουριστικού τομέα
- Εισηγήσεις για τον τουρισμό γίνονται και στο σημείο 3.1 πιο πάνω
  - Επιπλέον, παροχή κινήτρων για ενθάρρυνση των επενδύσεων στον τουρισμό με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος για προσέλκυση νέων κατηγοριών τουριστών
  - Ενίσχυση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων (κυρίως των ΜΜΕ) που απασχολούνται στον τομέα του πολιτισμού ή του τουρισμού μέσω της άμεσης ενίσχυσης της ρευστότητας με κρατικές εγγυήσεις και της παράτασης του μέτρου της αναστολής δόσεων
  - Κίνητρα για ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών για αναβάθμιση της ποιότητας και ενίσχυση της προώθησης του τουριστικού μας προϊόντος

- Περαιτέρω προώθηση και ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού που προσφέρει η Κύπρος
- Μέτρα για επέκταση της τουριστικής περιόδου για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της εποχικότητας

3.3 Περαιτέρω προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας

- Έμπρακτη στήριξη/ενθάρρυνση των επιχειρήσεων για επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία
- Στήριξη των επιχειρήσεων σε σχέση με την εμπορική εκμετάλλευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων
- Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων/πανεπιστημίων και επιχειρήσεων. Εδώ σημαντικό ρόλο πρέπει να έχουν και οι επιχειρηματικές οργανώσεις και ο θεσμός των Γραφείων Διασύνδεσης πρέπει να σχεδιαστεί εξ'αρχής αφού δεν έχει αποδώσει τα αναμενόμενα
- Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και παροχή κινήτρων σε νέους ερευνητές
- Έμπρακτη στήριξη υφιστάμενων και νεοφυών καινοτόμων επιχειρήσεων
- Ενδυνάμωση της ικανότητας των οργανώσεων των επιχειρήσεων να παρέχουν πληροφόρηση, συμβουλές και στήριξη σε σχέση με τα θέματα αυτά στις ΜμΕ.

Άξονας Πολιτικής 4: Προώθηση ενός φιλικού προς τις επενδύσεις επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στήριξη των ΜΜΕ και βελτίωση της αποδοτικότητας του δημόσιου τομέα και της δικαιοσύνης

4.1 Διευκόλυνση των επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας

- Κίνητρα και ενθάρρυνση των επενδύσεων σε νέους τομείς (βλέπε σημείο 3.1 πιο πάνω)
- Άμεση εφαρμογή του νέου πλαισίου για στρατηγικές επενδύσεις
- Μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης περιλαμβανομένης της εισαγωγής της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης
- Εισαγωγή ενός εύρωστου πλαισίου προστασίας ξένων επενδύσεων
- Άμεση υλοποίηση των ώριμων έργων

4.2 Στήριξη των ΜΜΕ και προώθηση της επιχειρηματικότητας

- Παροχή κινήτρων για ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και ουσιαστική εισαγωγή της στην εκπαίδευση
- Παροχή κινήτρων για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας, κυρίως των ΜμΕ μέσω και της χρήσης σύγχρονων τεχνολογιών και εξοπλισμού
- Προώθηση της έρευνας και καινοτομίας στην επιχειρηματικότητα
- Στήριξη της νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας ως επίσης και των υποσχόμενων νεοσύστατων επιχειρήσεων
- Ενθάρρυνση και στήριξη της επιχειρηματικότητας κοινωνικά μειονεκτούντων ομάδων
- Ενίσχυση των υπηρεσιών κατάρτισης, κυρίως προς τις ΜμΕ
- Παροχή κινήτρων για ενίσχυση της ψηφιακής αναβάθμισης των ΜμΕ
- Παροχή κινήτρων για ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου

- Παροχή κινήτρων για πράσινη ανάπτυξη πράσινων τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών
- Ενθάρρυνση της εξωστρέφειας και του εξαγωγικού προσανατολισμού των ΜμΕ
- Σχέδια για διευκόλυνση της πρόσβασης των ΜμΕ στη χρηματοδότηση. π.χ. μέσω κυβερνητικών εγγυήσεων
- Επαναφορά των αρχικών Κυβερνητικών Νομοσχεδίων, για άμεση έγκριση και ψήφιση από τη βουλή, τα οποία στοχεύουν στην άμεση ενίσχυση της ρευστότητας των βιώσιμων επιχειρήσεων με κρατικές εγγυήσεις. Τούτο είναι αναγκαίο καθ' ότι τα τροποποιημένα σχέδια που έχουν εφαρμοστεί δεν φαίνεται να αποδίδουν.
- Παράταση του μέτρου της αναστολής δόσεων σε συγκεκριμένους κλάδους που έχουν δεχθεί το βαρύτερο πλήγμα από την πανδημία του κορωνοϊού όπως ο ευρύτερος τουριστικός τομέας
- Ενθάρρυνση και αποτελεσματική προώθηση των αναδιαρθρώσεων δανείων σε βιώσιμες επιχειρήσεις
- Η εκτίμηση επιπτώσεων (impact assessment) και το τεστ για τις ΜμΕ (SME test) για τις νέες νομοθεσίες θα πρέπει να γίνεται πάντοτε και μάλιστα με το σωστό τρόπο
- Ενδυνάμωση της ικανότητας των οργανώσεων των επιχειρήσεων να παρέχουν πληροφόρηση, συμβουλές και στήριξη σε σχέση με τα θέματα αυτά στις ΜμΕ

4.3 Μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης

- Πρέπει να ολοκληρωθεί/εφαρμοστεί χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις
- Επιδρά αρνητικά στην απόδοση της δημόσιας διοίκησης αλλά και στην εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων και των πολιτών
- Επίσης στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων
- Μας ανησυχεί επίσης ιδιαίτερα το ύψος του κρατικού μισθολογίου
- Θα πρέπει περαιτέρω να βελτιωθεί/απλοποιηθεί το ρυθμιστικό πλαίσιο αφού παρατηρούνται πολλές καθυστερήσεις και ανεπάρκειες (χορήγηση των αναγκαίων αδειών στις επιχειρήσεις, υπερβολικές αναφορές και υποβολή στοιχείων, διπλογραφίες, εγκρίσεις για συμμετοχή σε σχέδια στήριξης αποτελούν μόνο κάποια παραδείγματα)
- Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση θα πρέπει να επεκταθεί σημαντικά και σε άλλους τομείς
- Θέση του ΚΕΒΕ παραμένει πως πρέπει επίσης να προχωρήσουν οι ιδιωτικοποιήσεις κυρίως όσον αφορά τους ημικρατικούς οργανισμούς

4.4 Μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης

- Τα πιο πάνω ισχύουν σε μεγάλο βαθμό και στην περίπτωση της τοπικής αυτοδιοίκησης
- Οι μεταρρυθμίσεις που έχουν ανακοινωθεί θα πρέπει να προχωρήσουν στην εφαρμογή τους χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις

4.5 Μεταρρύθμιση για τη βελτίωση της ποιότητας και της αποδοτικότητας στο δικαστικό σύστημα

- Δυστυχώς και εδώ παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις
- Οι καθυστερήσεις αυτές συντείνουν στην διαιώνιση του προβλήματος των καθυστερήσεων στην απονομή δικαιοσύνης, επηρεάζοντας δυσμενώς τόσο

τις Κυπριακές επιχειρήσεις όσο και τις προσπάθειες για προσέλκυση ξένων επενδύσεων

- Επείγει να προχωρήσουμε στη σύσταση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου, του Εφετείου, του Εμπορικού Δικαστηρίου, του Δικαστηρίου εκδίκασης μικροδιαφορών και του Ναυτοδικείου χωρίς καθυστέρηση
- Επίσης θα πρέπει να εφαρμοστεί η ηλεκτρονική δικαιοσύνη, η ψηφιοποίηση των διαδικασιών και η συστηματική εκπαίδευση και αξιολόγηση των δικαστών
- Παράλληλα θα πρέπει να προωθηθεί έμπρακτα η χρήση από τις επιχειρήσεις εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης διαφορών όπως η Διαιτησία και η Διαμεσολάβηση όπου το Επιμελητήριο είναι έντονα δραστηριοποιημένο μέσω της λειτουργίας σχετικών υπηρεσιών.

Άξονας Πολιτικής 5: Προς μια ψηφιακή εποχή αποδοτικότητας και παραγωγικότητας

- 5.1 Αναβάθμιση της τεχνικής υποδομής και της τηλεπικοινωνιακής υποδομής
- Περαιτέρω ανάπτυξη της ευρυζωνικής υποδομής ψηλών ταχυτήτων
  - Η ευρυζωνική υποδομή θα πρέπει να καλύψει και τις απομακρυσμένες περιοχές
  - Παροχή σχετικών κινήτρων στους παρόχους
  - Παροχή κινήτρων στα επιχειρήσεις (και τους πολίτες) για σύνδεση με ευρυζωνικά δίκτυα ψηλών ταχυτήτων
  - Εισαγωγή της νέας τεχνολογίας δικτύων επικοινωνιών 5G
  - Ιδιωτικοποίηση/μετοχοποίηση της ΑΤΗΚ
- 5.2 Προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Η κεκτημένη ταχύτητα που έχει αποκτηθεί λόγω της πανδημίας δεν πρέπει να χαθεί και θα πρέπει να εφαρμοστεί η ηλεκτρονική διακυβέρνηση σε όλους σχεδόν τους τομείς
  - Αυτό θα μας επιτρέψει να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις των καιρών, να μειώσουμε τον υπερμεγέθη δημόσιο τομέα και τη γραφειοκρατία ενώ παράλληλα να αυξήσουμε την παραγωγικότητα μας και την εξυπηρέτηση των επιχειρήσεων και των πολιτών
  - Εξ ίσου σημαντική είναι η υιοθέτηση των ηλεκτρονικών υπογραφών και γενικότερα των υπηρεσιών εμπιστοσύνης (ηλεκτρονικές σφραγίδες, ηλεκτρονικές χρονοσφραγίδες, ηλεκτρονικά έγγραφα και ηλεκτρονική υπηρεσία συστημένης παράδοσης)
  - Διασφάλιση της διασύνδεσης και διαλειτουργικότητας των συστημάτων
  - Ενίσχυση των δυνατοτήτων και προώθηση της ηλεκτρονικής εκπαίδευσης και τηλεργασίας
  - Για επίτευξη των πιο πάνω, θα πρέπει το κράτος να διαθέσει άμεσα σημαντικούς πόρους μέσω του σχετικού Υφυπουργείου, στηρίζοντας έτσι έμμεσα και τον ιδιωτικό τομέα ο οποίος θα κληθεί να υλοποιήσει σημαντικό μέρος αυτής της εθνικής επένδυσης.
  - Θα πρέπει επίσης να υπάρξει και η αναγκαία επιμόρφωση των δημόσιων λειτουργών για να δύνανται να χειρίζονται τα ηλεκτρονικά συστήματα

- 5.3 Αναβάθμιση των ψηφιακών δεξιοτήτων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα
- Ενίσχυση και προώθηση σχετικών επιμορφωτικών προγραμμάτων με τη συνδρομή της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
  - Εισαγωγή προγραμμάτων που να απευθύνονται σε εργαζόμενους στο δημόσιο τομέα αφού τα επιμορφωτικά προγράμματα μέσω της ΑνΑΔ απευθύνονται στον ιδιωτικό τομέα
  - Αναβάθμιση και ενίσχυση των σχετικών μαθημάτων στα σχολεία
  - Αναφέρουμε ότι το ΚΕΒΕ σε συνεργασία με τον Κυπριακό Σύνδεσμο Πληροφορικής (Cyprus Computer Society) διεξάγουν τις γνωστές εξετάσεις ECDL που προωθούν και πιστοποιούν την απόκτηση ψηφιακών δεξιοτήτων από τον κόσμο. Πρόσφατα οι εξετάσεις αυτές με τη χορηγία του κράτους εισήχθησαν στα σχολεία (Γυμνάσια) με μεγάλη επιτυχία. Προτείνουμε όπως οι εξετάσεις ECDL εισαχθούν με το ίδιο τρόπο στη δημόσια υπηρεσία και επίσης προσφερθούν (με την ανάλογη χορηγία) σε στελέχη ΜμΕ
  - Ευαισθητοποίηση των χρηστών σε θέματα ψηφιακής ασφάλειας (κυβερνοασφάλεια)
- 5.4 Ανάπτυξη και αξιοποίηση προηγμένων τεχνολογιών όπως blockchain
- Στήριξη της έρευνας σε σχέση με αυτές τις τεχνολογίες
  - Ενθάρρυνση της ανάπτυξης σχετικών κλάδων σπουδών και επιμορφωτικών προγραμμάτων
  - Κίνητρα για χρήση τέτοιων τεχνολογιών (blockchain, artificial intelligence, κλπ) από τις επιχειρήσεις
  - Συγκεκριμένα το blockchain μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη χρηματοδότηση επενδύσεων, αναμόρφωση του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου κ.α.
  - Αύξηση της συνεισφοράς των προηγμένων τεχνολογιών στην ανάπτυξη της οικονομίας
  - Προτεραιότητα του Υφυπουργείου Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής πρέπει να είναι η ετοιμασία μιας Ολοκληρωμένης Εθνικής Ψηφιακής Στρατηγικής που θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις προηγμένες ψηφιακές τεχνολογίες

Άξονας Πολιτικής 6: Επιτάχυνση της μετάβασης σε μια πράσινη οικονομία

- 6.1 Προώθηση των στόχων στους τομείς της ενέργειας και του κλίματος
- Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
  - Ενθάρρυνση της χρήσης ΑΠΕ στις επιχειρήσεις, κυρίως του τομέα της βιομηχανίας
  - Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης (κτήρια, φωτισμός, κλπ)
  - Προώθηση των ενεργειακών επενδύσεων
  - Προώθηση των πράσινων προϊόντων, υπηρεσιών και τεχνολογιών
  - Προώθηση των πράσινων χρηματοδοτήσεων/χρηματοοικονομικών προϊόντων
  - Προώθηση της ηλεκτροκίνησης και των βιώσιμων μεταφορών
  - Εκπόνηση και εφαρμογή ολοκληρωμένου σχεδίου για αποφυγή της απερίημωσης της Κύπρου

- 6.2 Αποτελεσματική διαχείριση αποβλήτων και υδάτινων πόρων
- Κατασκευή αποχετευτικών συστημάτων
  - Υποδομές για επεξεργασία λυμάτων, κυρίως υγρών
  - Χρήση ανακυκλωμένου νερού
  - Αναβάθμιση υποδομών αφαλάτωσης
  - Αντικατάσταση αγωγών μεταφοράς πόσιμου νερού
- 6.3 Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, της άγριας ζωής και του περιβάλλοντος
- Διατήρηση και σωστή διαχείριση των οικοτόπων και υδροβιοτόπων περιλαμβανομένων των περιοχών NATURA 2000
  - Ενίσχυση της προστασίας των δασών και της καταπολέμησης πυρκαγιών
  - Μέτρα προστασίας και βελτίωσης των παράκτιων ζωνών και των θαλασσών, αφού αυτά είναι απαραίτητα στοιχεία για την περαιτέρω ανάπτυξη και προώθηση της γαλαζίας οικονομίας
- 6.4 Προώθηση της κυκλικής οικονομίας
- Σχέδια ενίσχυσης της σχετικής επιχειρηματικής δραστηριότητας
  - Περαιτέρω ενθάρρυνση της μείωσης και διαχωρισμού αποβλήτων
  - Ενθάρρυνση της μείωσης αποβλήτων στην παραγωγή και κατανάλωση περιλαμβανομένων των απορριμμάτων τροφίμων
  - Αύξηση του αριθμού και καλύτερη διαχείριση των πράσινων σημείων

Άξονας Πολιτικής 7: Δημοσιονομικά / χρηματοπιστωτικά

- 7.1 Διασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας
- Η διασφάλιση της χρηματοοικονομικής σταθερότητας είναι εν των ων ουκ άνευ
  - Θα πρέπει να έχουμε ένα εύρωστο χρηματοοικονομικό σύστημα που να μπορεί να στηρίζει την οικονομική ανάπτυξη
  - Ιδιαίτερα τις βιώσιμες επιχειρήσεις στις δύσκολες συνθήκες που αντιμετωπίζουν λόγω της πανδημίας
  - Το πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων δυστυχώς παραμένει (28% του συνόλου των δανείων) ενώ αναμένεται να αυξηθεί λόγω των δυσμενών επιπτώσεων της πανδημίας.
  - Οι τράπεζες θα πρέπει να προβαίνουν όπου ενδείκνυται σε βιώσιμες αναδιρθώσεις υφιστάμενων δανειακών συμβάσεων
  - Δυστυχώς το σχέδιο ΕΣΤΙΑ δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα γι' αυτό και χρειάζεται να εξεταστούν οι λόγοι και να δούμε τι περαιτέρω ενέργειες χρειάζονται
  - Επίσης οι σχετικά πρόσφατες τροποποιήσεις στο πλαίσιο εκποιήσεων έχει δυσκολέψει περισσότερο την κατάσταση καθιστώντας την ανάκτηση των δανείων ακόμα πιο δύσκολη. Επιβάλλεται να γίνουν οι αναγκαίες βελτιώσεις
  - Επιπρόσθετα το ψηλό ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων επηρεάζει την κερδοφορία και την σταθερότητα του τραπεζικού τομέα. Επηρεάζει επίσης την πολιτική δανεισμού με αποτέλεσμα να υπάρχει αυξημένη ρευστότητα και χαμηλή κερδοφορία. Είναι ως εκ τούτου επάναγκες όπως οι τράπεζες καταστούν πιο αποδοτικές και αποτελεσματικές, μειώσουν τα λειτουργικά τους έξοδα και διαφοροποιήσουν το κράμα των υπηρεσιών τους

7.2 Διασφάλιση δημοσιονομικής σταθερότητας

- Η διασφάλιση της δημοσιονομικής σταθερότητας είναι καίριας σημασίας αφού μόνο έτσι το κράτος θα δύναται να αντεπεξέρχεται στις υποχρεώσεις του που είναι ιδιαίτερα αυξημένες λόγω της πανδημίας
- Παρόλο που το 2019 έκλεισε με πολύ ικανοποιητικές οικονομικές επιδόσεις και οι εκτιμήσεις για το 2020 ήταν εξίσου καλές, δυστυχώς η πανδημία του κορωνοϊού έχει ανατρέψει τις προβλέψεις δημιουργώντας νέα (δυσμενή) οικονομικά δεδομένα
- Πιο συγκεκριμένα, το 2019 ο ρυθμός ανάπτυξης ανήλθε στο 3.2% του ΑΕΠ, η ανεργία μειώθηκε περαιτέρω στο 7.1%, ο πληθωρισμός ήταν σε χαμηλά επίπεδα (0.5%), το δημοσιονομικό πλεόνασμα ανήλθε στο 2.7% επί του ΑΕΠ, ενώ είχαμε περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους στο 95.5% του ΑΕΠ. Οι εκτιμήσεις για το 2020 ήταν πολύ καλές με προβλεπόμενο ρυθμό ανάπτυξης στο 2.8%, περαιτέρω μείωση της ανεργίας στο 5.9%, πληθωρισμό στο 0.8%, δημοσιονομικό πλεόνασμα της τάξης του 2.8% επί του ΑΕΠ και περαιτέρω μείωση του δημόσιου χρέους στο 89.9% του ΑΕΠ
- Αυτό είχε αναγνωριστεί από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης που αναβάθμισαν τη χώρα στην επενδυτική βαθμίδα
- Οι νέες εκτιμήσεις για το 2020 προβλέπουν αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης ο οποίος αναμένεται να ξεπεράσει το 7%, ανεργία που θα φτάσει το 9%, αρνητικό πληθωρισμό της τάξης του 0.3%, δημοσιονομικό έλλειμμα της τάξης του 7% και αύξηση του δημόσιου χρέους στο 116.8% του ΑΕΠ
- Η κατάσταση αναμένεται να βελτιωθεί εκτός απροόπτου το 2021 με ρυθμό ανάπτυξης που θα κυμανθεί μεταξύ 5% και 6%, μείωση της ανεργίας στο 7.5%, πληθωρισμό στο 0.8%, μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο -0.4%, αλλά και μείωση του δημόσιου χρέους στο 103.2%
- Οι ενθαρρυντικές προοπτικές για το 2021 σίγουρα θα συμβάλουν στην δημοσιονομική σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη
- Θα πρέπει όμως να συγκρατηθούν οι μη αναγκαίες δημόσιες δαπάνες ενώ η συνεχής αύξηση του κρατικού μισθολογίου πρέπει να αναχαιτισθεί
- Θα πρέπει να εξευρεθεί και εφαρμοστεί ένας μόνιμος μηχανισμός για έλεγχο του κρατικού μισθολογίου αφού ο μηχανισμός του 2016 δεν έχει επιφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα
- Επιπρόσθετα θα πρέπει να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του ΓΕΣΥ χωρίς να χρειαστούν επιπρόσθετες δαπάνες ή αύξηση των εισφορών που θα επιβαρύνουν τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους εργαζόμενους. Στην κατεύθυνση αυτή θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη μη εκμετάλλευση του συστήματος
- Τονίζεται ότι η διασφάλιση υγείων δημόσιων οικονομικών επιτρέπουν στο κράτος να μειώσει το δημόσιο χρέος αλλά και να προασπίσει την οικονομία από ξαφνικές διαταραχές. Επίσης διασφαλίζουν μια πιο βιώσιμη ανάπτυξη

05/10/2020